

собі вміння працювати по пам'яті чи по уяві не завжди є гарантією вміння гармонійно стилізувати натуру і знаходити вдалі композиційні вирішення. Тільки поєднання з багатьма іншими якостями, в першу чергу це вміння відбирати найголовніше, відчуття пропорцій, розвинутий художній смак – може гарантувати свободу творчості і, як результат – можливість реалізації найвідважніших творчих задумів.

Отже, як бачимо з наведеного вище, розвиток в студента вправності в рисунку та виконання разом з студентом графічних стилізацій, роз'яснення основних принципів цього процесу як на конкретному прикладі, так і на прикладах з історії, є необхідною передумовою формування його образного мислення, і це – основна мета художньої освіти.

Література

1. Авсиян О.А. Натура и рисование по представлению. – М.: Изобразительное искусство, 1985.
2. Сафаралиева Д.А. Учебный рисунок в Академии художеств. – М.: Изобразительное искусство, 1990.
3. Тихонов С.В., Демянов В.Г., Подрезков В.Б. Специальность "Архитектура". Рисунок. – М.: Стройиздат, 1983.
4. Кириченко М. А. Основы образотворческой грамоты. – К.: Вища школа, 1982.
5. Harry Borgman. The illustrator's Guide to pen and pencil Drawing Techniques. Watson – Guptil Publications / New-York 1989.

УДК 631.181.006.52

Н.А. Імшенецька, к.с.-г.н. – УкрДЛТУ

ПРОЕКТНІ ПРОПОЗИЦІЇ З ЛАНДШАФТНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ НОВИХ ТЕРИТОРІЙ ГОЛОВНОГО БОТАНІЧНОГО САДУ МОСКВИ

N. Imshenetska – USUFWT

Design suggestions for the landscape organization of new territory of main botanical garden in Moscow

The article presents the description of the planning of new territory of Main Botanical Garden in Moscow. It has been offered to create a new collection of the World Landscape Styles on this territory. Classical planning of parks of France, England, Italy and China presents these styles. The principles of the construction of these parks on the territory have been described.

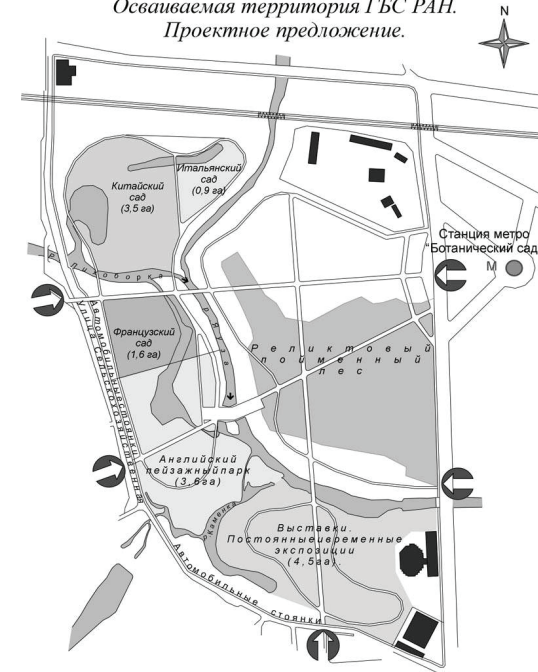
При вивченні ландшафтної організації Головного Ботанічного саду Москви було встановлено, що загальна площа нової території становить 37,5 га. Ця територія повинна служити місцем відпочинку, пізнавального та естетичного збагачення відвідувачів саду. Опанування цієї ділянки дозволить вирішити деякі природоохоронні, а також водоохоронні питання, що мають велике значення не тільки для Головного ботанічного саду, але й для природи міста в цілому. Це пов'язано з тим, що на цій території зберігся фрагмент історичних природних насаджень – Леонівський ліс.

За запропонованим планом, планувальна структура цієї території вирішена за принципом центрально-променевої композиції. На базі збережених ділянок Леонівського лісу, пропонується створити паркову зону шляхом відновлення природного видового складу насаджень, характерного для даного ландшафту. По осях композиції (рис. 1) відкривається панорама постійно діючих експозицій, що пред-

ставляють колекцію світових садових стилів: італійський сад (0,9 га), китайський сад (3,5 га), французький регулярний парк (1,6 га), англійський пейзажний парк (3,6 га), а також зона постійно діючих та тимчасових композицій (4,5 га). Крім головного входу, зі сторони станції метро "Ботанічний сад" передбачені ще 4 діючі входи в кожну зону парку. Біля цих входів запроєктовані автомобільні стоянки.

Осваиваемая территория ГБС РАН.

Проектное предложение.

На даний час створення приватних садів – це достатньо популярний напрямок ландшафтної архітектури, але побудувати сад, який відповідав би вимогам певного стилю, естетики, смаку достатньо складно. На жаль досить часто в садах можна спостерігати відсутність не тільки будь-якого стилю, але й відчуття міри, смаку в підборі рослин. Спостерігається загромождження території. Але існують чудові приклади садово-паркового мистецтва, яким притаманні гармонія форм та кольору, оригінальні композиції, а головне – присутність визначеного стилю. Тому знання основних садово-паркових стилів є важливою умовою на шляху створення саду або парку.

Зародженню і розквіту того чи іншого напрямку паркової композиції сприяли різноманітні умови: особливості клімату і рельєфу цих країн, суспільний устрій, ступінь потужності держави. Тому сади, що влаштовані на крутому рельєфі, називаються італійськими, регулярні сади на рівній місцевості – французькими, пейзажні парки англійськими. Природні умови Москви та Московської області дозволяють відтворити такі приклади паркових ландшафтів. Необхідно зазначити, що хоча великий вплив на всі стилі ландшафтів здійснили сади Стародав-

нього Єгипту та Стародавньої Греції, існуючі умови не дозволяють відтворити ці сади з достатньою достовірністю (цвітіння лотосів, пальми, виноградники).

Нижче наводимо основні принципи побудови ландшафтів запроєктованих парків:

Принципи побудови англійського пейзажного парку:

- підкреслювання природної краси ландшафту та приховування його недоліків;
- планування вільне, паркові пейзажі будувати таким чином, щоб створити ілюзію їх природного походження;
- підпорядковування цілому всіх елементів парку;
- використання газонів з поодинокими деревами та групами дерев.

Основні види рослин: липа, дуб, ільм.

Принципи побудови італійського саду:

- терасування схилів пагорбів з оформленням високими стінами, вазами, балюстрадами скульптурами та гротами;
- обводнення території саду системою каскадів, фонтанів і басейнів, завершення садових перспектив амфітеатром зі скульптурою на фоні зелені або групами дерев, що ростуть окремо;
- оформлення партерів суворими за малюнком квітковими ковдрами;
- щільна рядова посадка, стрижка дерев та чагарників;
- використання лоджій як видових точок і поступовий перехід від закритого простору вілли до відкритого простору саду.

Основні види рослин: кипарис, кедр, ялина, модрина, липа, тис, ялівець, дуб, сосна, яблуня, каштан, слива, вишня, айва, грецький горіх, жасмин. Квіткове оформлення дуже багате: троянди, гіацинти, крокуси, анемони, айстри, гвоздика, нарциси.

Основні принципи композиції французького саду:

- пропорційність, чіткість композиції, сувора ієрархія головного та другорядного;
- максимальне розкриття простору;
- порушення симетрії внутрішніх деталей партерів і боскетів;
- переважно листяна рослинність;
- широка центральна алея, обсаджена двома-трьома рядами лип, туй або кипарисів;
- водні канали регулярної форми;
- боскети без дерев;
- стрижені боскети і алеї, оформлені на перетині скульптурами і фонтанами;
- партери з газону, оточені низьким бордюром із самшиту або невеликою доріжкою посипаною піском;
- складні візерунки в партері з піску, вугілля, цегли, скла. Іноді партери повністю засаджували квітами;
- топіарне мистецтво.

Основні види рослин: дуб, липа, ільм, каштан, самшит, граб.

Основні принципи композиції китайського саду:

- відтворення природних пейзажів;
- активне використання каміння (штучні пагорби, скали, печери);
- велика кількість водяної поверхні та малих архітектурних форм;
- галереї навколо саду, що дозволяють бачити продумані пейзажні картини в будь-яку погоду;
- велика кількість павільйонів, кам'яних та дерев'яних містків;
- аркові мости;
- отвори в кам'яних стінах.

Архітектурні форми: дракони, декоративні колони

Основні види рослин: ялина, туя, робінія, сосна, ялівець, верба, магнолія, мигдаль, вишня, яблуня, слива, камелії, бузок, азалії та рододендрони.

Запропонована колекція ландшафтних стилів Китаю, Італії, Англії і Франції повинна продемонструвати відвідувачам історично складені засоби влаштування садів і парків в цих країнах. Ці експозиції побудовані на основі багатовікових законів і традицій ландшафтного мистецтва, вони допоможуть відчувати настрої парків різних епох та можуть бути використані спеціалістами і любителями як варіанти стилістичного напрямку в процесі роботи над створенням приватних садів.

Доцільністю створення подібної експозиції може служити те, що на території ботанічного саду вже більше 10 років існує ландшафтна експозиція "Японський сад", що користується надзвичайною популярністю відвідувачів. На території експозиції зростає більше 100 видів рослин, багато з яких привезені з далекого острова Хоккайдо і чудово себе почувають в інших кліматичних умовах. Каскади невеликих водоспадів, павільйони в традиційному японському архітектурному стилі – допомагають відвідувачам повірити в існування гармонії природи та людської діяльності, наявним прикладом якої і є японський сад.

Одним з найважливіших завдань Головного Ботанічного Саду є збільшення біологічного різноманіття деревно-чагарникових та квітково-декоративних рослин. Запропоновані експозиції дозволять вдало використати посадковий матеріал нових інтродукцій та найбільш стійких акліматизованих видів рослин, тому що за допомогою вдалого ландшафтного планування можна найкраще виявити красу рослини.

Володіючи багатою колекцією рослин і створивши колекцію ландшафтних стилів, Головний Ботанічний Сад Російської Академії Наук підвищить свою роль в ботанічній, екологічній та естетичній освіті населення та надасть можливість спеціалістам в цих галузях орієнтуватись в своїх роботах на реальні можливості та засоби використання рослин, користуючись досвідом світового ландшафтного мистецтва.

Вивчення ландшафтно-організації території на базі Головного Ботанічного Саду, а також ознайомлення з прикладами створення експозицій світових садів є важливим для спеціалістів з ландшафтно-архітектури та садово-паркового господарства. Використання цього досвіду при створенні нових та реконструкції існуючих парків в Україні допоможе визначити важливі напрямки ведення проектних робіт в цих парках. Важливо зазначити, що такі відомі українські парки як Софіївка, Стрийський, Знесіння, Міженець та багато інших потребують охорони, інвестицій та досконалого ведення господарства за світовими вимогами.

Література

1. **Жирнов А.Д.** Искусство паркостроения. – Львов: Вища школа, 1977. – 206 с.
2. **Ожегов С.С.** История ландшафтной архитектуры. – М.: Стройиздат, 1993. – 235 с.
3. **Рубцов Л.И.** Проектирование садов и парков. – М.: Стройиздат, 1979. – 183 с.